

بخش چهارم : آموزش نشانه‌ها (۲)

درس شانزدهم در بازار			
	۱- آموزش نشانه (ـ)		
	۲- تشخیص نشانه تشدید (ـ) در کلمات مختلف		
	۳- توانایی خواندن و نوشتن کلمات با حروف خوانده شده		
	۴- آشنایی با بازار و مشاغل مختلف		
	۵- تقویت روحیه سپاس‌گزاری و احترام متقابل به یکدیگر		
نشانه	کلمات جدید	شعر	شاعر
تشدید ـ	نجاری - کفّاشی - قتّادی - تشکر - دکان	—	—
فعالیت‌های کتاب «فارسی»		فعالیت‌های کتاب «کار»	
۱- گوش کن و بگو : آشنایی با بازار و مشاغل مختلف آن (کفّاشی، قتّادی و...)		۱- بنویس : نوشتن کلمه‌ها و جمله‌های مربوط به درس.	
۲- بین و بگو : معرفی مشاغل معلّمی، نجّاری، نقّاشی، بنّایی		۲- کامل کن : کامل کردن کلمات، جملات و نوشتن نام تصاویر	
۳- بگرد و پیدا کن : پیدا کردن کلماتی که در آنها نشانه تشدید (ـ) است. پوشیدنی‌ها و خوردنی‌ها		۳- جمله‌سازی : جمله‌سازی با کلمات، جمله‌سازی درباره تصاویر و مرتب کردن کلمه‌های به هم ریخته	
۴- به دوستان بگو : توصیف فروشگاه‌هایی که تاکنون دیده است و نام بردن افرادی که باید از آنها تشکر کرد.		۴- جواب بده : پاسخ پرسش‌ها با توجه به تصاویر	
۵- بازی : ساختن کلمات به وسیله کارت‌های حروف الفبا			

روش تدریس پیشنهادی برای آموزش شکل و صدای (ـ) (در بازار)

نمونه تدریس ۱ : فعالیت ۱ :

الف) در قالب داستانی، مفاهیم درس را در کلاس مشخص می‌کنیم و هر جا به کلمات کلید و اصلی درس مثل : دکان، نجّاری، کفّاشی، نجّار، قتّادی و تشکر رسیدیم، آن کلمه‌ها را یکی یکی معلّم یا دانش‌آموزان روی تابلو می‌نویسند.

ب) در جریان فعالیت، معلّم دانش‌آموزان را به مفاهیم درس هدایت می‌کند. مثلاً چند تصویر مرتبط به هم در مورد درس را در اختیار گروه‌ها می‌گذارد تا آنها را مرتب کنند و در مورد آن، داستان

کوتاهی بسازند. سپس نماینده هر گروه آن را برای کلاس تعریف کند و معلم نیز ضمن فعالیت دانش آموزان اشکالات تلفظی آنها را برطرف می کند و گاهی به آنان کمک می کند کلمات جدید درس را در گروه بنویسند و از روی درس در گروه بخوانند و در آخر، نتیجه فعالیت را در کلاس ارائه کنند.

تصویرهای پیشنهادی

۱- پدر با پسرش به بازار می روند.

۲- از دکان نجاری میخ و تخته می خرند.

۳- پدر به پسر کمک می کند تا میز بسازد.

۴- پسر میز را رنگ می زند.

ج) معلم از تصاویر بالا به عنوان پازل نیز می تواند استفاده کند.

فعالیت ۲: آموزگار با یکی از دانش آموزان از روی درس می خواند و اگر لازم بود، بقیه تکرار می کنند. سپس از دانش آموزان می خواهد که شکل صدای جدید را در کلمات درس پیدا کنند. این کلمات عبارتند از: دکان، نجاری، کفّاشی، نجار، قنادی، تشکر و...

نمونه تدریس ۲

وسایل: کارت های رنگی (آبی، سبز، قرمز، زرد و نارنجی و...) برای گروه بندی - تصاویر مربوط به موضوع درس شامل: (آزه - میخ - تخته - نجار)، (آجر - خاک - ماله - بتّا)، (قلم مو - قوطی رنگ - مغازه رنگ فروشی - نقاشی)، (شیرینی - شکلات - آجیل - مغازه قنادی)، (قیچی - پارچه - خیاط)، چسب مایع و تعدادی ورقه سفید. کارت های الفبای مربوط به بازی جهت کلمه سازی.

فعالیت معلم	فعالیت دانش آموزان
۱- ابتدا دانش آموزان را به صورت تصادفی به گروه های چهار نفری تقسیم می کنیم. (با کارت هایی که یک طرف آن رنگی و طرف دیگر آن تصاویر مربوط به درس دارند؛ مثلاً چهار کارت که یک طرف آنها با رنگ آبی و طرف دیگر، تصاویر آزه - میخ - تخته - نجاری دارند)	دانش آموزان برحسب رنگ کارت خود در گروه قرار می گیرند (رنگ آبی - سبز - قرمز - زرد و نارنجی...).
۲- از دانش آموزان خواسته می شود که کارت های رنگی خود را برگردانند و به تصویر پشت آن توجه نمایند و هر گروه رابطه منطقی بین تصاویر را کشف نماید.	دانش آموزان کارت های رنگی خود را برمی گردانند و به تصویر پشت کارت ها توجه می کنند و با بحث و گفت و گو ارتباط بین آنها را تشخیص می دهند.
	مثلاً گروه ۱ (آبی رنگ) چهار کارت با چهار تصویر مجزّا که شامل: آزه - میخ - تخته - نجار هستند.

<p>تصاویر خود را روی یک برگه می‌چسباند و درباره کار نجار، وسایلی که می‌سازد (در - کمد - میز و...) ابزار و آلات نجاری (از - میخ - تخته و...) و... بحث و گفت‌وگو می‌کنند.</p>	<p>۳- به کار گروه نظارت می‌کند و در صورت نیاز هدایت و راهنمایی می‌نماید.</p>
<p>گروه ۲ (سبز رنگ)، چهار کارت با چهار تصویر مجزا که شامل: آجر - خاک - ماله - بتا هستند.</p>	<p>۴- از گروه‌ها خواسته می‌شود که کارت‌های تصویری خود را روی یک برگه بچسبانند.</p>
<p>گروه ۳ (قرمز رنگ)، چهار کارت با چهار تصویر مجزا که شامل: قلم مو - قوطی رنگ - مغازه رنگ‌فروشی - نقاش هستند</p>	<p>۵- از هر گروه خواسته می‌شود که تصاویر مربوط به خود را روی تابلوی کلاس نصب نمایند.</p>
<p>گروه ۴ (زرد رنگ) چهار کارت با چهار تصویر مجزا که شامل: شیرینی، شکلات، آجیل و مغازه قنادی هستند.</p>	<p>۶- معلم با پرسش‌های متنوع توجه دانش‌آموزان را به موارد مورد نظر جلب نماید.</p>
<p>گروه ۵ (نارنجی رنگ) چهار کارت با چهار تصویر مجزا که شامل: قیچی، پارچه، خیاط، پارچه‌فروش هستند.</p>	<p>۷- بعد از اینکه کلمات کلیدی (نجار - بتا - نقاش و...) از زبان دانش‌آموزان شنیده شد، روی تخته نوشته می‌شود. نشانه تشدید معرفی می‌گردد (این علامت روی هر حرفی که دیده شود آن حرف دو بار بیان می‌شود و یک بار نوشته می‌شود).</p>
<p>هر گروه در ارتباط با تصاویر خود بحث و گفت‌وگو می‌کند</p>	<p>۸- از دانش‌آموزان خواسته می‌شود که کلمات دیگری بگویند که دارای تشدید باشند.</p>
<p>هر گروه به‌طور جداگانه تصویر خود را روی تابلو نصب می‌کند و درباره آن توضیح می‌دهد؛ مثلاً</p>	<p>۹- از دانش‌آموزان خواسته می‌شود کتاب «فارسی» را باز کنند. پرسش در مورد تصویر طرح می‌شود. این تصویر مربوط به کجاست؟</p>
<p>گروه ۱ درباره کار نجار - وسایلی که توسط نجار ساخته می‌شود. ابزار و آلات کار نجاری، اهمیت این شغل و احترام به این قشر صحبت می‌کنند.</p>	<p>۱۰- متن درس خوانده می‌شود (اشکالات تلفظی برطرف شود).</p>
<p>گروه ۲ درباره کار بتا، ساختن خانه، مدرسه و مسجد و... توسط بتا، ابزار و آلات کار بتایی (آجر، سیمان، ماله و...) اهمیت این شغل احترام به آنها ... اشاره می‌کنند</p>	<p>۱۱- متن درس بین اعضای هر گروه تقسیم می‌شود.</p>
	<p>۱۲- نظارت بر کار گروه‌ها انجام شود.</p>

<p>گروه ۳ درباره کار نقاشی، رنگ کردن خانه، مدرسه، مسجد، بیمارستان‌ها و... توسط نقاش ابزار و آلات کار نقاشی (قلم مو - رنگ و...) اهمیت این شغل و احترام به آنها ... اشاره می‌کنند</p> <p>گروه ۴ درباره کار قناد، پختن شیرینی و کیک و ... توسط قناد و چیزهایی که در قنادی وجود دارد و زیاده‌روی نکردن در خوردن شیرینی و شکلات و تخمه و موارد بهداشتی آن، مسواک زدن و غیره اشاره می‌کنند.</p> <p>گروه ۵ درباره فروش پارچه با انواع رنگ‌ها و جنس‌ها و ... و دوختن پارچه توسط خیاط و ... اشاره می‌کنند.</p> <p>دانش‌آموزان کلمات را می‌خوانند. نجار، بنا، نقاش و... محمد، مکه، معلم</p> <p>دانش‌آموزان با توجه به بحث و گفت‌وگوهای قبلی پاسخ پرسش را می‌دهند.</p> <p>دانش‌آموزان گوش می‌کنند و با انگشت خود کلمات را ردیابی می‌نمایند.</p> <p>دانش‌آموزان در هر گروه متن درس را می‌خوانند (هر نفر تقریباً ۲ خط).</p>	<p>۱۳- از چند دانش‌آموز به صورت انفرادی خواسته می‌شود که متن درس را کامل یا نیمه بخوانند و نیمه بعدی را فرد دیگر بخواند.</p> <p>۱۴- پرسش‌های مربوط به «گوش کن و بگو» به صورت گروهی و یا انفرادی مطرح می‌شود.</p> <p>۱۵- تصاویر مربوط به «بین و بگو» در گروه مورد بحث قرار می‌گیرد.</p> <p>از هر گروه خواسته می‌شود که در رابطه با تصویر مورد نظر توضیح دهند.</p> <p>۱۶- پرسش‌های مربوط به «بگرد و پیدا کن» به صورت گروهی مطرح شود.</p> <p>۱۷- پرسش‌های مربوط به «دوستان بگو» به صورت گروهی مطرح می‌شود.</p> <p>۱۸- کارت‌های الفبایی مربوط به «فعالیت بازی» که از قبل تهیه شده است با سنجاق به پیراهن دانش‌آموزان وصل می‌شود. معلم کلمه‌ای مثل «پارچه» را می‌گوید، به همین شکل کلمه‌سازی با کارت‌های مختلف انجام می‌گیرد.</p> <p>۱۹- کتاب کار باز می‌شود و تمرینات آن انجام می‌گیرد (به صورت فردی).</p>
--	--

دانش‌آموز متن درس را می‌خواند و بقیه گوش می‌کنند.	
دانش‌آموزان پاسخ می‌دهند (درک مطلب)	
دانش‌آموزان با توجه به موارد ذکر شده در جریان درس به بحث گروهی می‌پردازند.	
نماینده هر گروه توضیحات لازم را درباره تصویر مورد نظر می‌دهد.	
گروه ۱ کلمه‌های تشدیددار را می‌گویند. گروه ۲ پوشیدنی‌ها را می‌گویند و گروه ۳ خوردنی‌ها را در درس می‌گویند.	
دانش‌آموزان در هر گروه به پرسش‌های مورد نظر پاسخ می‌دهند و در نهایت نماینده هر گروه برای کلاس توضیح می‌دهد.	
دانش‌آموزان به ترتیب کنار هم می‌ایستند تا کلمه مورد نظر درست شود (پ، ا، ر، چ، ه)	
دانش‌آموزان مشغول انجام فعالیت (نوشتاری) می‌شوند.	

فعالیت‌های کتاب «فارسی»

● گوش کن و بگو

- ۱- مادر پارچه چادر نماز را از کجا خرید؟ بازار
- ۲- مادر چه جاهایی را به دخترش نشان داد؟ فروشگاه‌ها و دکان‌ها مثل نجاری و ...
- ۳- مادر از کجا شیرینی خرید؟ قنادی

● ببین و بگو

- تصویر ۱- نجار در حال کار (آشنایی با شغل نجاری و وسایل لازم و محصولات)
- تصویر ۲- نقاش در حال کار (آشنایی با شغل نقاش و وسایل لازم و محصولات)
- تصویر ۳- معلم در حال تدریس کردن (آشنایی با کار و وسایل شغل معلمی)
- تصویر ۴- بنا در حال کار (آشنایی با شغل بنایی و وسایل لازم)

● بگرد و پیدا کن

۱- کلمه‌هایی که «تشدید» دارند. اشاره به هر کلمه که داخل درس می‌باشد. مانند دگّان، نجّاری،

تشکّر

۲- چیزهایی که پوشیدنی و خوردنی هستند. چادر، شیرینی و

● به دوستان بگو

۱- چه دگان‌ها و فروشگاه‌هایی دیده‌اید؟ (با استفاده از محل زندگی کودک، شغل پدر و

مادر و . . .)

۲- از چه کسانی باید تشکّر کنیم؟ معلّم دانش‌آموزان را به ارزش کارهای دیگران و نحوه تشکّر

کردن و اینکه چرا باید تشکّر کرد راهنمایی می‌کند.

● بازی : ساختن کلمات با حروف الفبا (هدف درس، مرور حروف الفبای خوانده شده است).